

Μητροπολίτης Μπάτσκας Ειρηναίος: Η διαίρεση στην Ουκρανία μετεξελίχθηκε σε διαίρεση και στην οικουμενική Ορθοδοξία

*Μια από τις ερωτήσεις της **χριστουγεννιάτικης συνέντευξης**, που παραχώρησε ο ιεράρχης της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Σερβίας αρχιεπίσκοπος Νόβι Σαντ και μητροπολίτης Μπάτσκας Ειρηναίος στο «Πετσάτ» (Τύπος) του Βελιγραδίου, αφορούσε στην τραγωδία από το εκκλησιαστικό σχίσμα στην Ουκρανία και την υποστήριξή του από τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Παρατίθεται η μετάφραση τού εν λόγω αποσπάσματος της συνέντευξης από τη ρωσική απόδοσή της:*

– Η τραγωδία εξαιτίας του ουκρανικού σχίσματος δεν θα ελάμβανε χώρα άνευ της αντικανονικής αναμείξεως του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στο κανονικό έδαφος της Ουκρανικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, μιας αυτονόμου Εκκλησίας, που υπάγεται στο Πατριαρχείο Μόσχας. Πού, κατά τη γνώμη Σας ως ιεράρχη, ο οποίος δεκάδες χρόνια πλέον ασχολείται με τις διεκκλησιαστικές σχέσεις εντός της Ορθοδοξίας, οδηγεί η

σημερινή τραγική διαίρεση; Τι συμβαίνει εντός της Ανατολικής Εκκλησίας; Υπάρχει ελπίδα να διευθετηθούν τα επίμαχα ζητήματα και να επανέλθει η ειρήνη, καθώς άλλωστε κατά τον Άγιο Απόστολο Παύλο ο Χριστός «γάρ ἔστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Εφ. 2.14);

- Η διαπίστωση που κάνετε για την τραγωδία εξαιτίας του ουκρανικού εκκλησιαστικού σχίσματος και, θα προσέθετα επίσης, των δεινών της κανονικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και του λαού της Ουκρανίας είναι απολύτως ορθή. Μακάρι να μην είχε αυτό συμβεί! Η τραγική διαίρεση στην Ουκρανία, δυστυχώς, πολύ σύντομα μετεξελίχθηκε σε διαίρεση και στην οικουμενική Ορθοδοξία και μάλιστα δύο ειδών διαίρεση.

Αφενός μεν, πρόκειται περί του διχασμού μεταξύ εκείνων των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, οι οποίες δεν αναγνωρίζουν κανένα ιεροκανονικό κύρος στους Ουκρανούς σχισματικούς με επικεφαλής τον ψευδομητροπολίτη κύριο Ντουμένκο και μερικών άλλων ολιγάριθμων τοπικών Εκκλησιών, οι οποίες αναγνωρίζουν τη νομιμότητα των Ουκρανών σχισματικών, αν και σε μεγάλο βαθμό απροθύμως ή κατόπιν πίεσεως, μάλιστα μόνον με απόφαση του Προκαθημένου, άνευ της σχετικής αποφάσεως της Συνόδου της Ιεραρχίας.

Αφετέρου δε, και εντός των τελευταίων, επίσης παρατηρήθηκε διχασμός, ο οποίος κάπου υπάρχει σε οξυμένη, κάπου σε πιο ήπια μορφή, χωρίς να παρακάμπτει αυτή τη φορά, σε αντίθεση τόσο με το μακρινό, όσο και με το πρόσφατο παρελθόν, ούτε και το Άγιο Όρος, τη μακραίωνη έπαλξη της Ορθοδοξίας.

Οι ένοχοι της διαιρέσεως, οι οποίοι περιφρονώντας τις Συνόδους και τους ιερούς κανόνες, απρόσκλητοι εισπήδησαν στο κανονικό έδαφος μιας άλλης Αυτοκεφάλου Εκκλησίας και «διέρρηξαν τον χιτώνα του Χριστού» λες και αγνοούσαν τα λεγόμενα του ιερού Χρυσοστόμου και άλλων μεγάλων ομολογητών της Ορθοδοξίας, μάλλον γνώριζαν, αλλά ήταν αδιάφοροι γι' αυτό, ότι η αμαρτία του σχίσματος δεν ξεπλένεται ούτε από το μαρτυρικό αίμα, το οποίο θα έχυνε υπέρ Χριστού ο ένοχος του σχίσματος.

Η ελπίδα για την επίλυση αυτού του προβλήματος, του μεγαλύτερου στην ιστορία της Εκκλησίας από την εποχή του μεγάλου σχίσματος μεταξύ των Εκκλησιών της Ανατολής και της Δύσεως τον 11^ο αι. μέχρι τις ημέρες μας, και για την αποκατάσταση της ειρήνης και της ενότητας μεταξύ των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών πάντοτε υπάρχει και τούτο ακριβώς επειδή ο Ίδιος ο Χριστός, και όχι κάποιος άλλος ή κάτι άλλο, ο Άρχων ειρήνης και *ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας... ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ* (Εφ. 2. 14-16).

Επιτρέψτε μου ως εκ τούτου να επαναλάβω τη θέση που κάποτε διατύπωσα σε μια από τις πρώτες

χριστουγεννιάτικες συνομιλίες μας στις σελίδες του «Πετσάτ».

Θεωρώ ότι, εάν ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης ομιλώντας εξ ονόματος της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως προέβαινε σε δήλωση ότι παραπλανήθηκε από τους ηγέτες του ουκρανικού σχίσματος και ανώτατους εκπροσώπους της ουκρανικής κυβέρνησης, και ακριβέστερα, εξαπατήθηκε ωμά από τον ισχυρισμό τους ότι όλοι στην Ουκρανία, ή σχεδόν όλοι, ξεκινώντας από τον κανονικό μητροπολίτη Ονούφριο έως τους κυρίους Ντενισένκο (αυτόκλητο «Πατριάρχη Κιέβου Φιλάρετο»), Ντουμένκο (αυτόκλητο «μητροπολίτη Επιφάνιο») και Μαλέτιτς (αυτόκλητο «μητροπολίτη Μακάριο»), ανυπομονούν για την «ενωτική σύνοδο» στο Κίεβο και την ίδρυση της «Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας» («ΟΕΟ»), αυτού του εκκλησιόμορφου «κενταύρου» ή «τραγέλαφου» (του μυθολογικού τέρατος, ημιτράγου-ημιελάφου), και στη συνέχεια διέλυε αυτό την με βία σφυρηλατημένη κατασκευή, εξασφαλίζοντας την αποκατάσταση του εκκλησιαστικού *status quo ante* και την επίλυση του προβλήματος μέσω του διαλόγου των μη μετανούντων μέχρι σήμερα Ουκρανών σχισματικών και των «προστατών» τους με τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, δηλαδή με την κανονική Εκκλησία στην Ουκρανία, καθώς και μέσω του διαλόγου σε πανορθόδοξο επίπεδο, τούτο όχι μόνον θα απέτρεπε ένα νέο σχίσμα, χειρότερο από εκείνο, που ήδη υπάρχει μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και της Ορθοδόξου Εκκλησίας, αλλά θα επανέφερε στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως την προηγούμενη υπόληψη και εμπιστοσύνη προς αυτό και θα προέπεμπε τον ίδιο τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο στην κρίση της ιστορίας ως ένα μεγάλο και σοφό Πατριάρχη.

Η περαιτέρω εμμονή στη διαφύλαξη της υφισταμένης ιεροκανονικής αταξίας θα είχε, είμαι πεπεισμένος, απρόβλεπτες καταστροφικές συνέπειες, δηλαδή ένα χρονίζον σχίσμα ίσως ακόμη και μια νέα χιλιετία του σχίσματος, αυτή τη φορά όμως όχι μεταξύ της χριστιανικής Ανατολής και της χριστιανικής Δύσεως, αλλά εντός της Ορθοδόξου Ανατολής. Αυτό το σχίσμα θα έπληττε ανεπανόρθωτα την αποστολή και τη μαρτυρία της Ορθοδοξίας ανά τον κόσμο, δημιουργώντας μάλιστα και μια όχι μικρή εκκλησιολογική αίρεση. Θεός φυλάξοι! Προς αποφυγή μιας τέτοιας εξελίξεως οφείλουμε να προσευχόμαστε πολύ και πρόθυμα, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση.